

INFORMATION OM
KANONISK OGILTIGFÖRKLARING
AV ÄKTENSKAP

STOCKHOLMS KATOLSKA STIFT
CURIA EPISCOPALIS HOLMIÆ

Information om kanonisk ogiltigförklaring av äktenskap

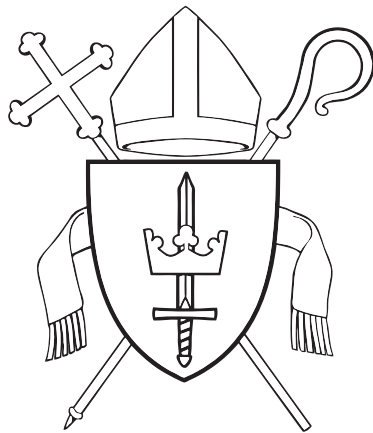
© 2016 Katolska biskopsämbetet

Utgåva: maj 2016

Information om
kanonisk ogiltigförklaring
av äktenskap

INFORMATION OM
KANONISK OGILTIGFÖRKLARING
AV ÄKTENSKAP

STOCKHOLMS KATOLSKA STIFT
CURIA EPISCOPALIS HOLMIÆ

Innehåll

1. INLEDNING	7
2. DEN KANONISKA UNDERSÖKNINGEN	7
Ansökan	8
Redogörelse	9
Undersökning, vittnen och bevisning	11
Dom och appellations	12
Handläggningstid	12
Kostnader	13
Ytterligare information	13
3. KYRKANS LAG OM ÄKTENSKAPET	15
Vad är ett äktenskap?	15
Vilka äktenskapshinder finns det?	16
Vad innebär äktenskapsamtycke?	18
Vilka rättsverkningar får ett äktenskap?	20
4. TILLÄGG	21

1. INLEDNING

---

1. Genom ogiltigförklaring av ett äktenskap kan Katolska kyrkan hjälpa många människor i en av livets viktigaste frågor. Av olika anledningar har somliga misslyckats med sitt äktenskap. En del har redan börjat om på nytt, andra planerar att göra det under mänskligt sett bättre förutsättningar.

När ett tidigare äktenskap ogiltigförklaras lyfts de hinder bort som står i vägen för ett giltigt och sakramentalt äktenskap enligt Katolska kyrkans lära. Att ogiltigförklara är inte detsamma som att upplösa. Ett giltigt äktenskap kan ingen upplösa. Däremot kan man ibland pröva om ett äktenskap är ogiltigt.

Katolska kyrkan träffar ett avgörande om giltigheten genom en kyrklig äktenskapsdomstol. Eftersom äktenskapet har ingåtts offentligt är det nödvändigt att Kyrkan prövar om det är ogiltigt genom en juridisk process i enlighet med Kyrkans kanoniska lag.

2. DEN KANONISKA UNDERSÖKNINGEN

---

2. Enligt Katolska kyrkan kan ett äktenskap ogiltigförklaras endast när en av parterna, eller båda, kan visa att deras äktenskapsförbund redan från början byggdes på otillräcklig grund: en väsentlig brist i viljan, förmågan, friheten etc. Därför gäller det att fastställa under vilka förutsättningar och med vilken inställning parterna var för sig gick in i äktenskapet.

På sidorna 15–20 finns ett utdrag ur Katolska kyrkans lagbok (*Codex Iuris Canonici*), som tar upp olika skäl för en ogiltigförklaring.

Den kyrkliga domstolen behandlar alla äktenskapsärenden med sträng diskretion och alltid enligt de processuella regler som stadgas i lagen. Äktenskapsprocessen får inga civilrättsliga följder. Besluten gäller enbart inom Katolska kyrkans område. Självfallet förblir de barn som är födda i äktenskapet »äkta« och »legitima« även om äktenskapet i efterhand ogiltigförklaras.

Ansökan

3. Äktenskapsdomstolen i Stockholms katolska stift har kompetens att studera ett äktenskap som ingåtts i Sverige eller om en av parterna i äktenskapet är bosatt här.

Vi rekommenderar att du, innan du skriver en ansökan, kontaktar en katolsk präst som du har förtroende för eller som finns i närheten av din bostadsort. Denne kan ofta informera om processen och hjälpa till så att de uppgifter som är viktiga i just ditt fall kommer med i ansökan. Officialatet står också till förfogande om du har frågor, gärna via e-post (se s. 13 punkt 17).

Den som inte tillhör Katolska kyrkan kan läsa »Tillägg« på sidorna 21 och 22. Där finns formuleringar som är representativa för några olika inställningar till äktenskapet i vårt land. Den som finner att han eller hon verkligen kan instämma i en eller flera av dessa formuleringar rekommenderas att använda dem i sin ansökan. Några kan även vara aktuella för katoliker.

Viktigt att tänka på är också att den andra parten ska underrättas om ansökan. Ofta känns det bättre för den andra parten att först bli informerad av sin tidigare make/maka, men Officialatet skickar också alltid ett informationsbrev i början av utredningen. Där meddelas vilka skäl som anförts för en ogiltigförklaring, eftersom den andra parten har rätt att få veta det. Domstolen bestämmer hur informationen ska ske: om man tillsammans med brevet skickar en kopia av hela ansökan eller bara de delar som innehåller skälen för ogiltigförklaring eller om man i brevet kortfattat och sakligt sammanfattar skälen. I brevet tillfrågas den andra parten också om att delta i processen.

4. Vi kan inte använda handskrivna texter och ber dig därför om en maskinskriven ansökan som avslutas med datum och underskrift. Om du använder en dator för att skriva ansökan, är vi tacksamma om du också skickar den via e-post som bilaga. Texten ska sparas i formatet RTF (text) eller Word (för PC). Ansökan adresseras till Katolska biskopsämbetet, Officialatet, Box 4114, 102 62 Stockholm.

Ansökan bör innehålla följande:

a. Sökandens namn (samt eventuellt tidigare namn som ogift), födelsedatum, födel-

seort, dopdag samt kyrka och ort för dopet, nuvarande samfundstillhörighet, ev. yrke, adress, telefon samt uppgift om i vilken katolsk församling bostaden är belägen.

b. Samma uppgifter ska lämnas för den andra parten i äktenskapet.

c. Svar på frågorna: När och var skedde vigseln? Var den borgerlig eller kyrklig – ange kyrka/samfund – eller enligt någon annan religions ritual? Var någon av parterna tidigare gift?

d. Datum för eventuell civil skilsmässodom.

e. En utförlig redogörelse för äktenskapet, särskilt för tiden då parterna lärde känna varandra samt tiden omedelbart före och efter bröllopet. Närmare anvisningar för redogörelsen finns i avsnitt 5 nedan.

f. Skäl som kan anföras för att detta äktenskap ska anses ogiltigt enligt Katolska kyrkans lag. Vi ber om en tydlig beskrivning av just de brister i äktenskapet som talar för att äktenskapet var ogiltigt.

g. Minst två vittnen till uppgifterna i ansökan: deras namn, adress, ev. yrke, telefon, samfundstillhörighet samt uppgift om i vilken katolsk församling deras bostad är belägen. Det går bra att tillfråga släktingar och vänner. Ange släktförhållande eller hur vittnet är bekant med er. De bör vara väl förtrogna med omständigheterna kring äktenskaps ingående. Det är en stor fördel om de känner makarna väl. Vittnena kallas till ett samtal där de får besvara frågor om äktenskapet.

h. Följande intyg:

- personbevis för båda parter (från Skatteverket på era bostadsorter – uppge personnummer vid beställning)
- intyg om dop för båda parter (endera genom vidimerad kopia av dopbevis eller genom utdrag ur födelse- och dopboken – utdragen kan beställas från dopförsamlingarna)
- intyg om vigsel (vidimerad kopia av vigselbevis eller utdrag ur äktenskapsboken där vigseln förrättades)
- vidimerad kopia av tingsrättens dom om äktenskapskillnad.

i. Anledningen till att du önskar en kyrklig undersökning av äktenskapet.

Redogörelse

5. I avsnittet ovan (4 e) står det att ansökan ska innehålla en redogörelse för omständigheterna kring äktenskapet. Här följer närmare anvisningar för redogörelsen,

som bör vara utförlig, saklig och konkret. Ge belysande exempel på det du beskriver. Ange helst tidpunkter för viktiga händelser. Redogörelsen bör vara särskilt utförlig där den berör skälen för äktenskapets ogiltighet.

För att ge en god bakgrundsinformation bör redogörelsen omfatta följande huvudpunkter:

a. EN KORT BESKRIVNING AV BÅDA PARTERS BAKGRUND OCH UPPVÄXTMILJÖ: Berätta kort om era respektive familjer som ni växte upp i. Trivdes ni? Fanns det några särskilda svårigheter i familjen, skolan etc. som troligen påverkat er även senare i livet? Var föräldrarna lyckliga tillsammans? Var de gifta, sambo, skilda? Berätta kort om era respektive liv i övre tonåren och som vuxna fram till tidpunkten för äktenskapets ingående? Beskriv era familjers och din egen och din partners livssyn och inställning till kristen tro/eventuell annan religion. Brukade ni ofta gå i kyrkan åren innan ni gifte er?

b. BESKRIV BEKANTSKAPSTIDEN INNAN NI GIFTE ER: När och i vilket sammanhang träffades ni? Vad fick er att dras till varandra och vad fick er att förbli tillsammans? Vilket intryck hade du av din partners karaktär och personlighet? Fanns det svårigheter under bekantskapstiden? Fanns avbrott i förhållandet eller tveksamhet? Förlovade ni er, och i så fall när? Planerade ni för och såg fram emot äktenskapet, att få dela resten av livet med varandra? Bodde ni ihop innan? Ansåg ni att ni hade goda förutsättningar att lyckas med äktenskapet? Anser du nu att det redan då fanns underliggande problem som gjorde att det inte gick bra i längden?

c. OMSTÄNDIGHETER I SAMBAND MED BESLUTET ATT GIFTA SIG: Ingick båda äktenskap av fri vilja? Hade det varit ett stort misslyckande för någon av er att inte ingå detta äktenskap? Förekom påtryckningar eller starka förväntningar från omgivningen? Inverkade en graviditet på beslutet att ingå äktenskap? Spelade arv, ekonomiska bekymmer, bostadsbrist, lagar, behov av uppehållstillstånd, önskan om bättre social status eller något annat en avgörande roll för beslutet? Dolde du eller din partner något viktigt för den andre innan ni gifte er (medvetet eller omedvetet)? Hade ni tillräcklig mognad och psykisk hälsa och stabilitet så att ni var kapabla att leva i ett äktenskap?

d. VIGSELN OCH TIDEN OMKRING DENNA: Var vigseln en glad och viktig högtid för er? Blev bröllopsresan/den första tiden som gifta lycklig? Fanns samlevnadsproblem vid denna tid? Andra problem? Var ni troende kristna som medvetet valde att ingå ett kristet äktenskap? Ansåg ni att vigsellöftena skulle vara oåterkalleligt bindande för er eller skulle skilsmässa vara en naturlig, rimlig utväg vid behov – till exempel om kärleken svalnade eller om samlevnaden blev svår? Avsåg ni att vara varandra absolut trogna? Var ni öppna för att få barn tillsammans i äktenskapet?

e. ERT FÖRHÅLLANDE SOM GIFTA: Hur länge kan äktenskapet sägas ha varit lyckligt? Kunde ni visa varandra ömhet och kärlek? Hade ni tid för varandra? Fick ni barn – när? När och varför började det uppstå problem? Av vilket slag var de? Fanns till exempel svårigheter att förstå och tala med varandra, sårande gräl, lögner, ekonomiska bekymmer, arbetslöshet, stor frånvaro från hemmet, svårigheter med barnen, ansvarslöshet, otrohet, svårigheter i det sexuella samlivet, våld, alkohol- eller drogproblem? Försökte ni lösa problemen? Hur? Saknade någon av er en stark vilja att lösa svårigheterna?

f. SEPARATIONEN: När separerade ni? Vad tror du var den grundläggande anledningen till att äktenskapet bröt samman? Vad var det definitiva, avgörande skälet som utlöste separationen? Hur såg din make/maka på svårigheterna? Vem tog initiativet till separation och skilsmässa? Var ni ense om att ansöka om skilsmässa? Lever någon av er i ett nytt förhållande nu? När hade du senast kontakt med din före detta make/maka? Om ni har barn tillsammans: Har båda haft en god och regelbunden kontakt med dem efter separationen?

Du kan alltid kontakta Officialatet om du har frågor kring innehållet i ansökan, gärna via e-post (se s. 13 punkt 17).

Undersökning, vittnen och bevisning

6. Officialatet meddelar dig om din ansökan har antagits och en process inletts.

7. Din tidigare make/maka underrättas om din ansökan och om de skäl som införts för ogiltigförklaring av äktenskapet. Han/hon tillfrågas också om att medverka i processen. För att vi ska kunna skicka ett brev om detta behöver vi hans/hennes aktuella adress. Det är till stor fördel för utredningen om han/hon medverkar. Om du vill får du gärna be honom/henne att delta i processen.

Enligt den kanoniska lagen är det ett ovillkorligt krav att den andra parten informeras om ansökan. Undantag från detta beviljas aldrig.

8. Tvistefrågan fastställs, dvs. utifrån vilken punkt i lagen äktenskapets giltighet ska studeras.

9. Bevisningen i målet inhämtas. Parterna och vittnena intervjuas. Alla intervjuas individuellt och får under ed besvara ett antal frågor. Var vänlig fråga vittnena om de är villiga att bli intervjuade innan du meddelar oss deras namn och adress, men diskutera inte ärendet med dem och be dem att inte tala om ditt äktenskap med

andra förrän målet är avslutat. Detta är nödvändigt för att bevisningen ska bli så rättvisande som möjligt.

Något framträdande inför rätten eller korsförhör som i civila domstolar förekommer inte, men de berörda parterna har rätt att bli informerade om de andras uttalanden för att kunna framföra synpunkter och motargument om det behövs. Domstolens ordförande har rätt att hålla något hemligt om han anser att någon annars skulle försättas i stor fara.

10. Handlingarna i målet offentliggörs för de båda parterna. De erbjuds att läsa protokollen med de olika vittnesmålen och har möjlighet att framföra nya argument.

11. Undersökningen avslutas. En försvarare av äktenskapets giltighet (*defensor vinculi*) gör sina iakttagelser i målet och skriver ett utlåtande. Hans uppgift är att påtala oriktiga eller lättviktiga argument.

Dom och appellations

12. Målet går till tre domare. De får en viss tid att studera beslutsunderlaget och skriva ner sina slutsatser och skälen för dem. Domarna möts i ett sammanträde, diskuterar och fattar beslut.

13. Beslutet blir verkställbart om det inte överklagas inom 15 dagar från det att beslutet har meddelats.

Appellationsdomstol för Officialatet i Stockholm är domstolen för Köpenhamns stift.

Handläggningstid

14. Handläggningstiden varierar mycket på grund av olika omständigheter. Från det att ansökan har antagits är målsättningen att målet ska kunna avgöras inom tolv månader.

Ansökan kan inte antas förrän alla nödvändiga intyg samt uppgifter om vittnen har kommit in till Officialatet.

Ett omfattande arbete måste läggas ned på varje enskilt mål. Man kan själv påskynda processen genom att direkt lämna all efterfrågad information, omedelbart besvara brev och alltid meddela adressändring för parter och vittnen.

Även om vi försöker behandla varje mål så fort som möjligt finner vi att vissa tar lång tid. Vi beklagar detta och har stor förståelse för om de berörda blir otåliga. Det är givetvis vår önskan att förkorta handläggningstiden.

15. Den sökande behöver inte betala någon avgift för processen, eftersom det är stiftets kyrkoavgiftssystem som står för kostnaderna.

Det är därför viktigt att de sökande som är katoliker är registrerade i stiftets medlemsregister. Om ingen av parterna är registrerad, kommer vi att ta ut en avgift om 3000 kr.

Ytterligare information

16. Äktenskapet är ett sakrament som regleras av normerna i Katolska kyrkans lagbok. Bland annat behandlas där frågor om äktenskapets natur, äktenskapshinder samt de omständigheter som gör ett äktenskap ogiltigt. Nedan följer några utdrag ur den kanoniska lagen.

17. Om du behöver ytterligare information kan du kontakta Officialatet, gärna via e-post:

official.officialatet@katolskakyrkan.se

---

notarie.officialatet@katolskakyrkan.se

3. KYRKANS LAG OM ÄKTENSKAPET

Vad är ett äktenskap?

Can. 1055

§ 1. Genom äktenskapets förbund upprättar man och kvinna sinsemellan en gemenskap för hela livet. Denna är till sin natur ägnad till makarnas bästa och till att föda och fostra barn. Herren Kristus har upphöjt detta förbund mellan döpta till värdigheten av ett sakrament.

§ 2. Följaktligen kan ett giltigt ingånget äktenskap inte existera mellan döpta utan att i sig vara ett sakrament.

Can. 1056

Äktenskapets väsentliga egenskaper är enhet och ouplöslighet, vilka i det kristna äktenskapet får särskild styrka på grund av sakramentet.

Can. 1057

§ 1. Ett äktenskap kommer till stånd genom samtycke i laga form av personer med rättslig handlingsförmåga. Detta samtycke kan inte ersättas av någon mänsklig makt.

§ 2. Samtycke till äktenskap är en viljehandling, genom vilken mannen och kvinnan i avsikt att ingå äktenskap ömsesidigt ger sig åt varandra och tar emot varandra genom ett oåterkalleligt förbund.

Can. 1058

Alla kan ingå äktenskap som inte enligt lag är förhindrade därtill.

Can. 1059

Äktenskap mellan katoliker regleras, även om endast den ena parten är katolik, inte endast av gudomlig utan även av kanonisk rätt. Detta påverkar inte civila myndigheters behörighet vad gäller äktenskapets rent civilrättsliga verkningar.

Can. 1060

Äktenskap presumeras av lagen. Följaktligen ska vid tvivelsmål äktenskapet anses giltigt tills motsatsen är bevisad.

Can. 1061

§ 1. Ett giltigt äktenskap mellan döpta kallas enbart bekräftat, om det ännu inte är fullbordat. Det är bekräftat och fullbordat, om makarna på mänskligt sätt har kommit samman i den äktenskapliga akt som i sig är ägnad för att ge upphov till avkomma. Äktenskapet är till sin natur inriktat på denna akt och genom denna blir makarna ett kött.

§ 2. Om makarna har levat tillsammans efter äktenskapets ingående, förutsättes fullbordan tills motsatsen är bevisad.

§ 3. Ett ogiltigt äktenskap sägs vara *putativt*, om det har ingåtts i god tro av åtminstone den ena parten. Det upphör att vara detta när båda parter blir medvetna om dess ogiltighet.

Vilka äktenskapshinder finns det?

Can. 1083

§ 1. En man kan inte ingå giltigt äktenskap före sexton års ålder, en kvinna inte före fjorton års ålder.

§ 2. Biskopskonferensen kan fastställa en högre åldersgräns för lagligt ingående av äktenskap. (*I Sverige gäller åldersgränsen 18 år för både mannen och kvinnan.*)

Can. 1084

§ 1. Äktenskapet blir till sin natur ogiltigt på grund av redan föreliggande och bestående impotens, oförmåga att genomföra den äktenskapliga akten, hos mannen eller kvinnan, vare sig denna är absolut eller relativ.

§ 2. Om tveksamhet föreligger angående impotens, vare sig detta gäller lagens tillämplighet eller själva faktum, ska inte hinder uppställas mot äktenskapet, och inte heller ska detta kunna ogiltigförklaras så länge tveksamheten kvarstår.

§ 3. Sterilitet varken förhindrar eller ogiltiggör ett äktenskap, dock att föreskrifterna i can. 1098 gäller oinskränkt.

Can. 1085

§ 1. Den person som är bunden av ett tidigare äktenskap kan inte, även om detta inte är fullbordat, giltigt ingå ett nytt äktenskap.

§ 2. Även om det tidigare äktenskapet är ogiltigt eller av något skäl upplöst, är det därför inte lagligt att ingå ett nytt äktenskap innan det föregående med säkerhet och i laga ordning har förklarats ogiltigt eller upplöst.

Can. 1086

§ 1. Ett äktenskap är ogiltigt om den ene av de två kontrahenterna har döpts i den katolska Kyrkan eller har upptagits i denna och inte formellt har utträtt och den andre inte är döpt.

§ 2. Dispens härifrån kan inte meddelas, såvida inte villkoren i can. 1125 och 1126 har uppfyllts.

§ 3. Om vid tiden för äktenskapets ingående den ena parten allmänt troddes vara döpt eller om tveksamhet rådde om hans eller hennes dop, förutsättes äktenskapet vara giltigt i enlighet med can. 1060 till dess att det med säkerhet har fastslagits att den ena parten var döpt och den andra inte.

Can. 1087

De som har mottagit diakon- eller prästvigning kan inte giltigt ingå äktenskap.

Can. 1088

De som genom offentlig och evigt kyskhetslöfte är knutna till ett ordensinstitut kan inte giltigt ingå äktenskap.

Can. 1089

Äktenskap kan inte föreligga mellan en man och en kvinna, som har blivit bortförd eller åtminstone hållits instängd med avsikt att ingå äktenskap med henne, såvida inte kvinnan, sedan hon först avlägsnats från förövaren och befinner sig på en säker och fri plats, av egen vilja väljer äktenskap.

Can. 1090

§ 1. Den som med avsikt att ingå äktenskap med en viss person har dödat dennes make eller sin egen make kan inte giltigt ingå detta äktenskap.

§ 2. De kan inte heller giltigt ingå äktenskap med varandra, vilka gemensamt genom fysiskt och psykiskt handlande har föranlett endera partens makes död.

Can. 1091

§ 1. Äktenskap är ogiltigt mellan dem som är besläktade med varandra genom blodsband i rätt uppstigande eller nedstigande led, vare sig inom eller utom äktenskapet.

§ 2. På sidolinjen är äktenskap ogiltigt till och med fjärde graden.

§ 3. Hinder på grund av blodsband mångfaldigas inte.

§ 4. Ett äktenskap ska aldrig tillåtas om ovisshet råder huruvida parterna är besläk-

tade genom blodsband i någon grad i rätt nedstigande led eller i andra graden på sidolinjen.

Can. 1093

Hinder på grund av offentlig anständighet uppstår när ett par lever tillsammans efter ett ogiltigförklarat äktenskap eller till följd av notorisk eller offentlig samlevnad. Ett äktenskap blir ogiltigt mellan mannen och dem som är släkt med kvinnan genom blodsband i första graden i rätt nedstigande led, och omvänt.

Can. 1094

De som genom adoption är i lagens mening släkt med varandra kan inte giltigt ingå äktenskap med varandra om de är släkt i rätt nedstigande led eller i andra graden på sidolinjen.

Vad innebär äktenskapssamtycke?

Can. 1095

Följande är förhindrade att ingå äktenskap:

1. de som inte kan bruka sitt förstånd i tillräcklig utsträckning;
2. de som lider av allvarlig brist på insikt vad gäller äktenskapets väsentliga rättigheter och skyldigheter, vilka parterna ömsesidigt ska ge och ta emot;
3. de som genom hinder av psykologisk natur är ur stånd att åta sig äktenskapets väsentliga förpliktelser.

Can. 1096

§ 1. För att samtycke till äktenskap ska anses föreligga är det nödvändigt att kontrahenterna åtminstone inte är ovetande om att äktenskapet är en bestående gemenskap mellan man och kvinna i syfte att avla barn genom viss sexuell samverkan.

§ 2. Okunnighet härom förutsätts inte efter puberteten.

Can. 1097

§ 1. Villfarelse beträffande en persons identitet medför att äktenskapet blir ogiltigt.

§ 2. Villfarelse beträffande persons egenskap gör inte ett äktenskap ogiltigt, även om denna har varit orsak till giftermålet, såvida inte just denna egenskap har varit den direkta huvudanledningen.

Can. 1098

Den som ingår äktenskap vilseledd genom svek i syfte att uppnå samtycke beträffande någon egenskap hos den andra parten, vilken till sin natur djupt kan skada det äktenskapliga samlivet, ingår ett ogiltigt äktenskap.

Can. 1099

Villfarelse beträffande äktenskapets enhet, ouplöslighet eller sakramentala värdighet gör inte samtycket till äktenskap ogiltigt, såvida det inte skulle ha påverkat viljan till äktenskap.

Can. 1100

Visshet eller förmodan om ett äktenskaps ogiltighet utesluter inte nödvändigtvis samtycke till äktenskap.

Can. 1101

§ 1. Det förutsätts att det inre samtycket är överensstämmande med de ord eller tecken som används vid vigselakten.

§ 2. Om emellertid endera parten eller båda genom en aktiv viljeakt skulle utesluta själva äktenskapet, någon väsentlig del därav eller någon väsentlig egenskap, ingås ett ogiltigt äktenskap.

Can. 1102

§ 1. Ett giltigt äktenskap kan inte ingås om det är avhängigt av ett framtida villkor.

§ 2. Ett äktenskap, som har ingåtts avhängigt av ett villkor i det förflutna eller nuvarande tid, är giltigt beroende på om villkoret är uppfyllt eller inte.

§ 3. Villkor som nämns i § 2 får dock inte lagligt uppställas utan skriftligt tillstånd av den lokale ordinarien.

Can. 1103

Det äktenskap är ogiltigt vilket har ingåtts till följd av yttre tvång eller allvarlig fruktan, även oavsiktlig sådan, vilken personen ifråga endast kan undkomma genom att välja äktenskap.

Can. 1107

Även om ett äktenskap har ingåtts på ett ogiltigt sätt på grund av hinder eller formfel, antas det givna samtycket bestå till dess det har återkallats.

Vilka rättsverkningar får ett äktenskap?

Can. 1134

Genom ett giltigt äktenskap uppstår mellan makarna ett band som till sin natur är livslångt och odelat. I det kristna äktenskapet får dessutom makarna styrka genom ett särskilt sakrament och blir genom detta helgade för sitt ständs plikter och världighet.

Can. 1135

Båda makarna har samma skyldigheter och rättigheter i allt vad angår det gemensamma äktenskapliga livet.

Can. 1136

Föräldrar är strängt förpliktade och har den främsta rätten att göra allt som står i deras förmåga för att sörja för sina barns fysiska, sociala, kulturella, moraliska och religiösa uppfostran.

Can. 1141

Ett äktenskap som är bekräftat och fullbordat kan inte upplösas av någon mänsklig makt eller av annan orsak än döden.

4. TILLÄGG

Studera följande påståenden om äktenskapet för att se om du kan instämma i något av dem. Flertalet är endast aktuella för icke-katoliker.

1. Jag gifte mig enligt Sveriges rikes lag och Svenska kyrkans lära och praxis med alla möjligheter till skilsmässa och omgifte som rikets lag och Svenska kyrkan stadgar respektive medger.
2. Jag var redan före mitt äktenskaps ingående fast besluten att ta ut skilsmässa om samlevnaden med min partner skulle visa sig bli för svår (särskilt som jag redan före vigseln hade lagt märke till att vi inte helt passade för varandra). Jag har senare aldrig ändrat detta viljebeslut.
3. Min förre make/maka hade så vitt jag vet samma uppfattning och viljeinställning, nämligen att vi skulle upplösa äktenskapet om vi senare kom underfund med att vi inte passade för varandra och inte var lyckliga tillsammans.
4. Jag skulle inte ha gift mig med min före detta make/maka överhuvudtaget, eller åtminstone inte så snabbt, om inte förberedelserna för bröllopet hade gått så långt.
5. Jag avgav mitt äktenskapslöfte med det inre förbehållet att jag ville skiljas om det skulle visa sig att äktenskapet inte fungerade. Jag har aldrig ändrat mitt inre ställningstagande, utan som den faktiska utvecklingen visade tog jag steget fullt ut när jag kom underfund med att mitt äktenskap trots allt var ett misstag.
6. Eftersom jag var medveten om möjligheten till skilsmässa, lyssnade jag inte till dem som avrådde mig från detta äktenskap.
7. Jag har numera lärt känna Katolska kyrkans lära om äktenskapets oupplöslighet. Jag är av den fasta övertygelsen att jag inte har gift mig med min förre make/maka enligt denna uppfattning. Tvärtom gifte jag mig med det inre förbehållet att det skulle vara ett äktenskap som vid behov kunde upplösas.
8. Jag har inte känt mig och känner mig inte heller nu i mitt samvete bunden vid min förre make/maka genom detta äktenskap.

9. Jag försäkrar att huvudmotivet för äktenskapet med min förre make/maka var att »legalisera« vårt väntade barn. Jag kände mig pressad till äktenskap med barnets far/mor.
10. Jag avgav äktenskapslöftena med avsikten att de skulle vara bindande, men bara så länge vi var överens om att vi ville leva tillsammans.
11. När jag gifte mig ansåg jag att troheten skulle vara mycket viktig, men den behövde inte nödvändigtvis vara livsvarig. Vid behov skulle vi kunna ta ut skilsmässa, och då skulle förpliktelsen till trohet upphöra.
12. Om det inte hade funnits möjlighet att ta ut skilsmässa och gifta om sig, skulle jag absolut ha avstått från att befästa vårt förhållande genom en vigsel. Vi hade kanske fortsatt att vara tillsammans, men inte gift oss. Jag ville då inte binda mig på ett oåterkalleligt sätt.
13. När jag gifte mig var jag övertygad om att jag inte ville ha några barn i äktenskapet, varken den första tiden eller senare.
14. När jag gifte mig hade jag uppfattningen att absolut trohet till maken/makan under hela livet inte skulle vara realistisk eller nödvändig. Jag kunde tänka mig att vid något tillfälle vara otrogen, och så skedde också.
15. Vi valde en kyrklig vigsel för att det var tradition och för att det var vackert att ha ceremonin i kyrkan – det var inte ett medvetet val av ett kristet äktenskap. Vi tänkte inte heller igenom vad ett kristet äktenskap innebär eller vad äktenskapslöftena i vigseln betyder.
16. Vår vigsel var närmast ett infall, och vi skilde oss också mycket snart.
17. Vi gifte oss enbart av praktiska skäl, inte för att ingå ett kärleksförbund.

STOCKHOLMS KATOLSKA STIFT
OFFICIALATET

Götgatan 68
Box 4114
SE-102 62 Stockholm

Tel: +46(0)8-462 66 20, 462 66 00 (växel)

Fax: +46 (0) 8-702 05 55

E-post: official.officialatet@katolskakyrkan.se

notarie.officialatet@katolskakyrkan.se

Bankgiro: 594-7205

